

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 8

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Київ 2003

УДК 330.3+336+658
ББК 65.9(4УКР)29-2я43
М43

Редакційна колегія

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — головний редактор
Гайченко В. А., д-р біол. наук, проф. — заступник головного редактора
Корінний М. М., канд. іст. наук, доц. — відповідальний редактор
Марусева О. А. — відповідальний секретар

Економічні науки

Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., Федоренко В. Г., д-р екон. наук, проф., Титова Н. А., д-р екон. наук, проф., Куценко В. І., д-р екон. наук, проф., Осокіна В. В., канд. екон. наук, проф., Онищенко В. П., д-р екон. наук, проф.

Психологічні науки

Максименко С. Д., д-р психол. наук, проф., акад. АПН, Балл Г. А., д-р психол. наук, проф., Ложкін Г. В., д-р психол. наук, проф., Коломінський Н. Л., д-р психол. наук, проф., Чуприков А. П., д-р мед. наук, проф., Бурлачук Л. Ф., д-р психол. наук, проф., чл.-кор. АПН

Соціологічні науки

Судаков В. І., д-р соціол. наук, проф., Ручка А. О., д-р філос. наук, проф., Шкляр Л. Є., д-р політ. наук, проф., Пилипенко В. Є., д-р соціол. наук, проф., Танченко В. В., д-р філос. наук, проф.

Політичні науки

Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., Бебик В. М., д-р політ. наук, проф., Горбатенко В. П., д-р політ. наук, проф., Храмов В. О., д-р політ. наук, проф., Шуба О. В., д-р політ. наук, проф.

Юридичні науки

Мироненко Н. М., д-р юрид. наук, проф., Марчук В. М., д-р юрид. наук, проф., Скрипнюк О. В., д-р юрид. наук, проф., Калюжний Р. А., д-р юрид. наук, проф., Бабкін В. Д., д-р юрид. наук, проф.

Менеджмент

Федулова Л. І., д-р екон. наук, проф., Гавський Б. А., д-р філос. наук, проф., Дахно І. І., д-р екон. наук, проф., Дмитренко Г. А., д-р екон. наук, проф., Вороніна Л. І., д-р екон. наук, проф.

Рекомендовано Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 6 від 30.09.02)

Міжрегіональна Академія управління персоналом.

М43 Наукові праці МАУП / Редкол.: М. Ф. Головатий (голов. ред.) та ін. — К.: МАУП, 2001. — ISBN 966-608-120-2

Вип. 8: Проблеми формування і розвитку ринкової економіки в Україні. — 2003. — 356 с. — Бібліогр. в кінці ст.

ISBN 966-608-345-0

У збірнику подано статті учасників трьох наукових конференцій, що відбулися у 2001–2002 рр. Розглядаються проблеми формування і розвитку ринкової економіки в Україні. Докладно висвітлюються проблеми підприємництва і маркетингу, розвитку фінансового ринку України, удосконалення фінансового контролю.

Для науковців, викладачів, державних службовців, усіх, хто цікавиться питаннями ринкової економіки.

Збірник "Наукові праці МАУП" зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (свідectво від 11.04.02 за № 6048, серія КВ) як наукове видання, у якому висвітлюються результати новітніх наукових досліджень в галузях економіки, менеджменту, політології, соціології, психології, права, матеріалів наукових конференцій.

ISBN 966-608-120-2

ISBN 966-608-345-0

ББК 65.9(4УКР)29-2я43

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2003

В. Є. Воротін Форми державного регулювання фінансового ринку в ринкових умовах господарювання в Україні	163	М. Ф. Базась, М. М. Матюха Напрями ефективного використання інвестицій для підвищення конкурентоспроможності вітчизняного фінансового ринку	222
Л. І. Федулова Концептуальні підходи до розробки конкурентної стратегії банку	165	І. Я. Софіщенко До питання про організаційні форми міжнародної банківської діяльності	225
С. Г. Шклярук Фінансовий ринок: основні тенденції, проблеми та перспективи	173	М. Д. Лутак Обов'язкове страхування цивільної відповідальності: проблеми та перспективи	228
Н. В. Циганова, Г. В. Кучер Сучасний стан і проблеми управління державним боргом в Україні	179	В. Д. Бігдаш Особливості дослідження вітчизняного страхового ринку при розробці стратегії страховика	234
В. Г. Жила Фінансове забезпечення галузей соціально-культурної сфери	183	І. П. Волощук, Л. І. Федулова Управління ризиками в системі менеджменту банку	240
Я. В. Литвиненко Вплив податкової системи на фінансовий ринок України	185	О. О. Шишко Місце кредитного ризику в системі ризиків банку	246
Т. В. Жила Еволюція економічної думки і її вплив на розвиток фінансових відносин в Україні	188	І. А. Аванесова Характеристика елементів регулювання кредитної діяльності Київської Русі	251
М. В. Грідчина, Н. Г. Яковлева Захист прав і інтересів інвесторів як чинник розвитку фондового ринку України	190	А. А. Милай К вопросу развития локальной платежной системы с использованием пластиковых карточек	255
М. Ф. Базась, О. М. Ромашко Вплив інвестицій на розвиток фінансового ринку в Україні	194	С. А. Циганов, Д. М. Костан Роль комерційних банків у формуванні інфраструктури фондового ринку	258
Н. Б. Савіна Методи факторного аналізу результативності інвестицій	196	Т. П. Остапишин Розвиток системи страхування депозитів в Україні	261
В. Г. Федоренко, О. В. Мажуга, Л. Л. Заклюка, В. С. Малов, І. О. Маринич Фінансування інвестиційних програм в Україні	201	Ю. О. Тараненко, Т. П. Остапишин Підвищення безпеки банківської таємниці	264
Н. Г. Яковлева Поліпшення фінансового стану підприємств як чинник розвитку фінансового ринку	205	О. А. Романенко Удосконалення роботи банків на фінансовому ринку	266
І. М. Калашніков Інвестиційна діяльність — складова стійкого розвитку України	208	О. М. Покойова, Г. С. Мельнікова Фінансові деривативи — удосконалені замінники класичних інструментів традиційного грошового ринку	269
Н. І. Коломійченко Інвестиційні ресурси населення	211	О. М. Покойова, А. В. Шаперенков Проблеми підготовки персоналу для фінансового ринку України	272
О. М. Юрковська, А. І. Смеляк Проблеми залучення інвестицій у розвиток Української пошти	216	В. Б. Альошин Проблеми законодавчого забезпечення розвитку фінансового ринку України	275
К. В. Ізмайлова Застосування методів регресійного аналізу для визначення розміру та структури додаткових джерел фінансування підприємства	219	Г. О. П'ятаченко Місце фінансового ринку в системі ринкових відносин	278

М. Ф. БАЗАСЬ, канд. екон. наук, проф.

О. М. РОМАШКО, викл.

(Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ)

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙ НА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Наукові праці МАУП, 2003, вип. 8, с. 194–195

Економіка будь-якої країни не може існувати без відповідної фінансової системи. Важливе значення для розвитку фінансової системи має фінансовий ринок. Через цей фінансовий інструмент відбувається рух капіталів.

Фінансовий ринок в Україні є складовою ринку ресурсів. До основних суб'єктів фінансового ринку належать підприємства. Через банки, страхові компанії, цільові фонди доходи підприємств перетворюються на інвестиції, які відіграють важливу роль у формуванні та становленні фінансового ринку.

Нині змінюється стиль управління. Стиль управління — це саме ті шви, що скріплюють, об'єднують працюючих людей (або команду), які роблять одну справу.

Розглянемо, наприклад, симбіотичний аспект управління. Симбіотичні відносини припускають такі відносини, коли вже ні роботодавець, ні працівник не можуть “безболісно” залишити один одного. Профільні висококваліфіковані фахівці перебувають саме в такій залежності.

Управління за симбіотичною ознакою взагалі вигідне обом сторонам, але більшою мірою третій стороні — конкуруючій.

З огляду на світовий досвід управління можна досягти поєднання аутсорсинсу з договірною системою відносин. Це означає припинити керувати тим, що можна залучити лише епізодично, як зовнішню послугу. Цю послугу через фінансовий ринок можна назвати інвестиціями, які впливають на підвищення економічного рівня та досягнення певного соціального ефекту.

Останніми роками істотно збільшуються масштаби світового фінансового ринку, зміцнюється єдність і посилюється вплив на економічний роз-

виток країн, цілих регіонів. Масштабність розвитку фінансового ринку відображається на подальшому відокремленні сфери обігу від сфери відновлення. Дедалі значнішою стає роль світового фінансового ринку капіталів як перерозподільчого механізму світових грошових потоків.

Інвестиційна діяльність може здійснюватись на основі збігу інвестиційного попиту та пропозиції і є об'єктивною єдністю процесів вкладання ресурсів в отримання доходу в майбутньому.

Існує два види інвестиційного попиту: потенційний та конкретний.

Щодо розвитку фінансового ринку на особливу увагу заслуговує другий вид інвестиційного попиту — конкретний. На ринку інвестиційних товарів конкретний інвестиційний попит набирає форми пропозиції капіталу, а інвестиційною пропозицією є реконструйовані та нові об'єкти інвестування, оборотні кошти, цінні папери та інше майно.

Для ринку інвестицій характерні специфічні об'єкти та суб'єкти. Суб'єктами цього ринку є вкладники майна, покупці, підрядники, які реалізують інвестиційний попит і пропозицію, вступаючи в економічні відносини через інвестиційний ринок.

Щоб досягти мети, необхідно використовувати безпрограшний механізм управління, який використовується передовим менеджментом, — “Посміхайтесь”. Ефект від застосування цього простого механізму вражаючий через позитивний емоційний резонанс.

У світовій практиці нерозривно функціонують ринок інвестицій і ринок інвестиційних товарів. Для ринку інвестицій характерна пропозиція з боку інвесторів, а також попит на інвестиції з боку

покупців. Мета кожного інвестора — отримати дохід від інвестицій у майбутньому, який перевищить дохід у даний момент.

Форми інвестиційних товарів можуть бути різні. Основними з них є такі: фізичний капітал (матеріально-речова форма); основний та оборотний капітал, науково-технічна продукція, майнові права; грошова форма.

Ринок інвестиційних товарів має дві сторони, одна з яких — це рух капіталів, що розміщуються інвесторами, а друга — це наявність об'єктів вкладення для інвесторів.

Розглядаючи систему відтворення в народному господарстві, слід зазначити, що інвестиційний попит та пропозиція врівноважуються через механізм ціноутворення. Але цей механізм діє тільки в умовах вільного конкурентного ринку, який передбачає обмін на основі збалансованого попиту та пропозиції. Зауважимо, що в Україні ще не склався такий ринок.

Повертаючись до розгляду форм інвестиційних товарів, зазначимо, що обіг інвестицій фізичного капіталу — це первинний ринок інвестицій, а обіг інвестицій у сфері фінансового капіталу — це вторинний ринок інвестицій. При цьому фінансові активи переходять у високодохідні сфери інвестиційної діяльності. А механізм ціни рівноваги найвиразніше виявляється на фінансових ринках.

У цьому разі оптимальні досягнення дає система внутрішніх договірних відносин. Вона підвищує технологічність і активно залучає “приховані резерви” без тотального примусу. В Україні темпи розвитку інвестиційної діяльності низькі з ба-

гатьох причин (як об'єктивних, так і суб'єктивних). Основними з них є такі:

- надзвичайно низька інвестиційна активність українських товаровиробників;
- гостра потреба технічної та технологічної модернізації ринкової та соціальної інфраструктури;
- необхідність впровадження нових методів управління, менеджменту та маркетингу.

Особливу роль для ринкової трансформації економіки України відіграють іноземні інвестиції. Саме вони здатні забезпечити прискорення темпів структурної перебудови через розвиток ринкових відносин, а отже, органічнішу інтеграцію національних ринків у міжнародні. Використання іноземних інвестицій сприятиме формуванню національних інвестиційних ринків, динамізує факторні ринки, а також ринки товарів та послуг і уможливує розв'язання соціальних проблем трансформаційного періоду.

Таким чином, інвестиції — це одна з невіддільних складових фінансового ринку, де є попит та пропозиція. І тільки фінансовий ринок покликаний допомогти зустрітися продавцям і покупцям особливого товару — фінансових зобов'язань.

Література

1. Глимман Л. Дж., Джок М. Д. Основы инвестирования. — М.: Дело, 1997. — 459 с.
2. Линсещ И. В., Косов В. В. Инвестиционный проект. — М.: БЕК, 1996.
3. Михайлов Д. М. Мировой финансовый рынок. Тенденции развития и инструменты. — М.: Экзамен, 2000.